

MAGASINET Ordet & israel



INTERVIEW MED HANNE OG LEIF TOFT
EFTER HJEMKOMSTEN FRA JERUSALEM

Om Gog og Magog,
Putin og Rusland

Særindsamling til Ukraines
jøder: Se bagsiden

»Uortodoks« og »Exodus« giver
indblik i lukket jødisk samfund

Ordet og Israel
Vejlbj Centervej 46
8240 Risskov
Tlf.: 86 98 79 12
E-mail: kontor@ordetogisrael.dk

Bank: 6110 9042977829
www.ordetogisrael.dk

Kontortid:
Mandag-fredag 9-14

Kontorsekretær/forretningsfører:
Lisbet Mejlgaard

Formand:
Hakon Christensen
Jespervej 64, 3400 Hillerød
Tlf.: 40 50 91 75
hakonchristensen@ordetogisrael.dk

Generalsekretær:
Ole Andersen
Palnatokesvej 11,
3600 Frederikssund
Tlf.: 47 38 58 58
oleandersen@ordetogisrael.dk

Landssekretær:
Morten Nielsen
Enghavegårdsvej 28, 7080 Børkop
Tlf.: 60 63 85 07
mortennielsen@ordetogisrael.dk

Projektkoordinator:
Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf.: 29 74 44 20
ellenhessellund@ordetogisrael.dk

Journalistisk medarbejder:
Anders Hjorth Vindum
Tlf.: 61 26 63 16
andersvindum@ordetogisrael.dk

Bibelunderviser:
Morten Vartdal
Voel
Tlf.: 51911967
mortenvartdal@ordetogisrael.dk

Joffimedarbejdere:
Sigrid Winther Jensen
joffi.sigrid@gmail.com

Jonas Kattner Sørensen
joffi.jonas@gmail.com

Frivillig stab:

Seniormedarbejder
Per Weber
Tlf.: 21 84 62 17
perweber17@gmail.com

Koordinatorer for
Yad va Lev senior:
Ellen og Jens Erik Rasmussen
Tlf.: 23 33 44 64
senioryadvalev@ordetogisrael.dk

Øvrig frivillig stab,
se vores hjemmeside

Jerusalem:
Beit HaArava 1, Talpiot,
93389 Jerusalem
Tlf.: 00972 54 883 7929
Tlf.: 004577343074
jerusalem@ordetogisrael.dk

Medarbejdere i Jerusalem:
Signe og Simon
Kammersgaard Back
Tlf.: +972 (0)54 392 4621
signe@ordetogisrael.dk
simon@ordetogisrael.dk

Yad va Lev Senior i Jerusalem:
Shalom Yehuda 12, Talpiot,
93395 Jerusalem
Tlf.: (00972) 542885099

Poriya:
Det Danske Hus, Derech Ha'Yam
Postboks 275, 15208 Poriya Illit

Medarbejdere i Poriya:
Hanne og Harry Højgaard
Tlf.: 004577343797
discipelskoleleder@gmail.com

Joffibestyrelsen:
Gustav Christensen
Tlf.: 23960105
gustavgosvigchristensen@gmail.com

Ordet og Israel, Norge:
Postboks 2414, 3792 Skien

Redaktion:
Ole Andersen (ansvarshavende)
Anders Hjorth Vindum
Hanne Gundlach
Camilla Søndergaard

Artikler og annoncer repræsenterer
ikke nødvendigvis redaktionens
synspunkter.

Tryk: Øko-Tryk, Skjern
Layout: Ben Haman Jensen
Layout af joffisider:
Ruben Tambjerg Hoffmann
Forside: Hanne og Leif Toft
Foto: Camilla Søndergaard
ISBN 09012370

Abonnement 2022: 215 kr.
Adresseændring m.m.:
kontor@ordetogisrael.dk

Næste magasin omdeles: 1.5.

INDHOLD

- 3 Interview med
Hanne og Leif Toft
- 7 De ansatte i Danmark
- 8 Glimt
- 9 Om Gog og Magog,
Putin og Rusland
- 13 Hilsen fra Israel
- 14 Boganmeldelse
- 15 Israelnyt
- 17 Leder
- 18 Joffi
- 24 Gave til
ukrainske jøder

Hanne og Leif pakker bagagen ud efter fem år i Jerusalem

AF CAMILLA SØNDERGARD

Hanne og Leif Toft har været udsendt af Ordet og Israel ad to omgange. Senest har de ledet arbejdet i Jerusalem gennem de sidste fem år. I december vendte de hjem til Danmark, og jeg besøgte dem for nyligt til en snak om tiden i Jerusalem og om alt det, de tager med sig ind i deres nye hverdag.



Jeg har besøgt Hanne og Leif mange gange, da jeg var deres kollega i Yad va Lev i 2017-18. Men det har altid været i den lejlighed på Beit HaArava i Jerusalem, som de har kaldt deres hjem de seneste fem år. Denne gang besøger jeg dem i deres hus i Gjern, som de nu er vendt tilbage til.

Hanne og Leif har boet samlet set ti år af deres liv i Israel; første gang var med deres børn i halvfemserne, og de seneste fem år har de været ledere af Ordet og Israels socialdiakonale arbejde i Jerusalem. Det er ikke ligetil at bytte Jerusalem ud med Gjern – igen. Men her to måneder efter er de heldigvis ved at være godt igennem den lidt følelsesladede omstilling, som det har været. »De første dage græd vi, hver

gang vi læste "Jerusalem" i Bibelen,« fortæller Hanne.

Som jeg husker det fra deres lejlighed på Beit HaArava, er bordet også i dag dækket med farvestrålende porcelæn fra Jerusalem, dadler og stempelkaffe.

Aldrig færdige

»Jeg er som en fisk i vandet, når jeg er i Israel,« siger Leif, for hvem kærligheden til landet og folket spirede frem, da han som ung var på en bibelhøjskolerejse til Israel. Dengang tog han hjem med en følelse af, at dette land var han langt fra færdig med. Da han senere mødte Hanne, blev det en følelse, de delte.

Selv nu, årtier senere, hvor de har ledt

Hanne og Leif Toft vendte i december hjem til Danmark efter fem år i Jerusalem som ledere for Ordet og Israels diakonale arbejde, Yad va Lev. (Foto: Privat)

utallige danske rejsegrupper og kurser til landet og boet og arbejdet der i ti år, er de stadig ikke færdige. Og kærligheden, ja, den er kun blevet større.

»Du bliver aldrig færdig med at undre dig over Jerusalems historie,« siger Leif. »Tænk, hvis man kunne få lov til at se bare lidt af det, som skete der for 2000 år siden.«

Et af parrets yndlingssteder er torvet ved Hurva-synagogen i det jødiske kvarter i Den Gamle By. Det er en fast del af deres rundvisning i byen, og som på så mange andre steder i Israel sker besøget med en åben bibel.

»Gud har givet løfter om at samle folket. På torvet står man midt i opfyldelsen af de løfter. Det styrker ens tro. Fordi du står midt i det, som Gud har sagt for 2-3000 år siden. Så fyldes man.« Leifs stemme knækker, og han glipper med øjnene et par gange. »Det griber lige én.« Han kigger på Hanne og fortsætter: »jeg fyldes med en vild taknemlighed over, at vi får lov til at være så tæt på det, Gud gør. Det er derfor, vi tager volontørerne med derind. Har nogen svært ved at tro på Gud, så kan man sætte sig der i en time og læse de her profetier. Så lever Gud jo. Det her folk lever, fordi Gud lever.«

Tur til Israel blev et tegn fra Gud

»Vi kom hjem fra en tur til Israel, og én fra vores menighed sagde til Hanne: "Den måde, du taler om Israel på – det duer da ikke, at I er her, I skal da til Israel!"« fortæller Leif om tiden, inden de rejste afsted anden gang.

»Jeg kan huske, at jeg sad dér og kiggede ud ad vinduet,« – Leif peger hen i hjørnet – »og jeg tænkte, "det kan man da ikke i vores alder!"« Men tanken spirede og slog rod i løbet af de følgende år. »Vi var på endnu en tur til Israel, hvor jeg sagde til Gud, at jeg ville snakke med tre mennesker om, at Jesus er Messias. Det skulle være et tegn for os.« Leif vifter med tre fingre og fortsætter med et bredt smil: »Den sidste snakkede jeg med i lufthavnen, inden vi rejste hjem. Så begyndte vi at tro på, at det var noget, Gud var involveret i, og ikke bare vores egen idé.«

Da stillingen i Jerusalem blev ledig, var den yngste af Hanne og Leifs børn på vej til at flytte hjemmefra. Samtidig sad de begynde for første gang i deres liv i midlertidige jobs. Og da nogle venner tilbød at tage sig af deres hus, kunne de sænke skuldrene, takke Gud og rejse afsted. Perspektivet har hele tiden været fem år, for det var den periode, de kunne få visum.

»Vi følte os heller ikke klar til at tage hjem før,« siger Hanne, »men vi havde fred i, at det var de fem år.«

»Der var selvfølgelig nogle praktiske bekymringer, da vi skulle hjem,« begynder Leif. »Kunne vi for eksempel få arbejde?«

»Men vi har ikke andet end rige erfaringer fra hele vores liv med, at Gud sørger for os og går foran,« byder Hanne ind. »Det er rigtigt,« – Leif er stille et øjeblik, »og samtidig kan jeg jo godt glemme det nogle gange. Det er noget mærkeligt noget. Jeg tænker tit: "Gud, hvornår lærer jeg, at jeg ikke skal bekymre mig!"«

Hanne og Leif fortæller, hvordan de igen og igen har oplevet, at Gud lader dem vandre i forud tilrettelagte gerninger; det gælder også nu, hvor de er vendt hjem og begge har fået arbejde inden for deres fag: Leif som socialpædagog i et aktivitetstilbud og Hanne som ergoterapeut på Hammel Neurocenter.

Det handler om at fjerne sten

Noget, der har været særligt mærkbart her under deres andet ophold i Israel, har været den udvikling, der er sket i den messianske bevægelse.

»Når vi i halvfemserne sagde "messiansk jøde", anede folk ikke, hvad vi snakkede om. I dag svarer de fleste: "jeg kender godt nogen",« fortæller Leif. »I dag er der mange unge messianske jøder, der har høje stillinger inden for militæret. Det kunne ikke lade sig gøre for 25 år siden,« fortæller Hanne. »Det er fantastisk at have været i Israel dengang og nu. At have fulgt og oplevet helt tæt på, hvordan de messianske menigheder er vokset – også i deres sociale engagement og diakonale arbejde, hvilket ikke var så organiseret for 25 år siden.«

»Dengang havde de nok i at overleve selv,« indskyder Leif.

»Det er rigtigt. I dag er der oceaner af socialt arbejde ud fra menighederne. Jeg tænker også på, hvordan vi som udenlandske kristne kan støtte op om dét,« siger Hanne.

Det er en vigtig, men også tålmodig-

Herren vender tilbage til Jerusalem

I Zakarias' Bog 8,3-8 beskrives det, hvordan Herren og hans folk en dag vil vende hjem til Zion, til Jerusalem. Her er et lille uddrag af beskrivelsen:

»Dette siger Herren: Jeg vender tilbage til Zion og tager bolig i Jerusalem. (...) På ny skal gamle mænd og kvinder sidde på Jerusalems torve hver med sin stok i hånden, fordi de er gamle. Byens torve skal fyldes af drenge og piger, der danser på torvene. (...) Dette siger Hærskarers Herre: Jeg frelser mit folk fra Østens land og fra Vestens land, og jeg bringer dem hjem, så de kan bo i Jerusalem (...).«



Hurva-synagogen i Jerusalem.



*Leif underviser ved Genesaret Sø.
(Foto: Privat)*

hedskrævende opgave, forklarer Leif: »Vores diakonale arbejde handler om at fjerne sten i den voldsomme mur, der er bygget op mellem kristne og jøder gennem historien. Det er et langt og sejt træk. Næsten lige meget hvilken aldersgruppe man snakker med, så kender de historien om de kristnes forfølgelse af jøder. Korstogene og Luther. Kristne er nogle gange de værste, de kan tænke sig. Der foregår meget velgørenhed i Israel, men det vækker altid undren, når folk hører, at det er kristne i Danmark, der står bag,« siger han.

Hanne fortæller om et besøg hos sin 103-årige besøgsven, hvis datter havde været der; hun bad Hanne hilse hjemme i Danmark og sige tak. »Det spreder sig

som ringe i vandet,« siger Hanne – »nogle gange får vi responsen, andre gange gør vi ikke. Det vigtigste er, at vi får peget på Gud.«

Bibelen åbner sig i Israel

Hanne og Leif har været ledere for syv et halvt hold unge Yad va Lev-volontører – forårsholdet i 2020 blev sendt hjem halvvejs på grund af corona, og der gik over et år, før det igen blev muligt at sende volontører til landet.

»Vi blev vildt taknemmelige for den side, der var i Joffi-siderne i magasinet! Det var vildt,« siger Leif og hentyder til en række takkehilsner fra volontørerne, der blev bragt i februarnummeret.

»Det har været fantastisk at se, hvordan volontørerne er gået ind i arbejdet, og at se de ahaoplevelser, de har fået med sig,« fortæller han; »én sagde, at han havde fundet ud af, at Gud ikke bare er én, der er i kirken om søndagen, men at man kan tage ham ind over hele sit liv. Det var stort. Også det at opleve, hvordan de tager sabbatten til sig – det er den største helligdag i den jødiske kalender, og tænk, den kommer kun én gang om ugen,« fortsætter Leif med et smil. »Mange volontører er i begyndelsen lidt frustrerede over, at de ikke kan gå i butikker og gøre, hvad de vil. Men når de oplever, hvad sabbattens ro kan give, så bliver det for mange noget, de glæder sig til hver uge.«

Også for Hanne har det gjort stort indtryk at se, hvordan volontørernes relation til Gud er blevet formet af et ophold i Israel: »Mange oplever, at Bibelen åbner sig ved, at vi kan være på de steder, hvor det er sket. Med vores sidste hold volon-



*Glæde på Jerusalemdagen.
(Foto: Privat)*



Hanne indleder et sabbatsmåltid.
(Foto: Ordet og Israel)

tører kørte vi op til nordenden af Genesaret Sø og lavede morgenmad over bål på stranden, mens vi læste bibelteksten om den opstandne Jesus, der møder Peter på bredden af søen. I Israel er landskabet og naturen med til at give nogle dybder, som man ikke kan snakke sig til. Det er fantastisk at mærke, når de griber det!»

Men det er ikke kun mødet med landet, der har gjort en forskel. Det har også mødet med folket. Flere af volontørerne har deres daglige arbejde på en institution

for svært fysisk og mentalt handicappede voksne. Hanne fremhæver, at det har været stort at opleve, hvordan de, der aldrig har forholdt sig til et menneske med et handicap, lærer at mestre den opgave.

Åndelig blufærdighed

Dagligdagen i Yad va Lev har troen på Gud i centrum; der er morgenbøn og aftenandagt, lovsang og sabbatsfejring, gudstjeneste og bibelundervisning. Man beder sammen for hver ny uge, man tager hul på, og for hver køretur, man skal afsted på.

På vej ind i deres nye hverdag håber Hanne og Leif at kunne holde fast i nogle af de gode vaner, der har præget deres liv de sidste fem år. Men de er også bevidste om, at hverdagen med helt almindelige jobs og forskellige arbejdstider er en ud-

fordring. »Men det hjælper, at vi har haft det sammen,« siger Hanne. »Vi står ikke alene som volontørerne, når de kommer hjem.«

Hanne og Leif har oplevet det som en befrielse og et stort privilegium at blive taget ud af deres daglige trummerum og sat ind i et arbejde med et åndeligt fokus og at bo i en kultur, hvor det er naturligt at blande Gud ind i alt. »Der er ikke den åndelige blufærdighed, som der er i Danmark. Og det er noget af det, vi gerne har villet give videre til volontørerne. Lær noget af den frimodighed,« siger Leif eftertrykkeligt: »Det her med, at man skal købe en spand maling, og så ender man med at snakke med ekspedienten om Gud og Jesus og Messias. Det er fantastisk! Og det er nok også, fordi det falder mig naturligt.« »Ja, for det gjorde du faktisk også i Elgiganten den anden dag!« ler Hanne.

»Men det handler også om at holde fast i det,« fortsætter Leif. »Jeg har jo også en åndelig blufærdighed i én eller anden grad, så jeg ved også, at det ikke kommer af sig selv, hvis jeg ikke er bevidst om det. Man kan hurtigt falde tilbage til de gamle vaner. Det har vi jo hørt fra volontørerne, når de skulle hjem. Nu er vi selv udfordret af det.«

Et stykke Jerusalem i Gjern

Der er uendeligt mange gode oplevelser at fortælle om, en grænseløs taknemlighed og varme smil under hele samtalen. Der er ingen tvivl om, at Hanne og Leif har haft fem fantastiske år i en travl, omskiftelig og privilegeret hverdag.

Nu er fakten givet videre. De har skiftet udsigten over Jerusalems gyldne tage ud med udsigten over Gjern Å. Men DAB-radioen spiller hebraisk lovsangsmusik fra en messiansk radiokanal, og i entreen hænger en keramikudsmykning, hvor der på hebraisk er skrevet bibelverset: »Hvis jeg glemmer dig, Jerusalem, så gid min højre hånd må lammes« (Salme 137,5).

Jeg er nu ikke så bekymret for, at Hanne og Leif glemmer Jerusalem lige foreløbig. For ganske vist kan man tage Hanne og Leif ud af Jerusalem. Men man kan ikke tage Jerusalem ud af Hanne og Leif. ☸



Salme 137,5 på hebraisk
hænger i entreen i Gjern.
(Foto: Camilla Søndergaard)



Lisbet Mejlgaard

Kontorsekretær

Mit arbejde:

Min faste plads er på Ordet og Israels kontor i Aarhus, hvor jeg dagligt prøver at holde rigtig mange administrative bolde i luften. Jeg kommer ikke meget rundt i landet, men er alligevel i kontakt med mange af Ordet og Israels venner hen over året.

Jeg sørger for opkrævning af medlemsbetaling og betaling for magasinet og er derfor omhyggelig med at holde vores database opdateret med korrekte kontaktoplysninger.

Tilmeldinger til discipelskole, kurser og stævner havner hos mig, og hvis man ringer eller mailer til kontoret, vil det oftest være mig, der svarer.

Jeg er ansvarlig for opkrævninger via Betalingsservice, registrering af gavebidrag, betaling af fakturaer og

løn, bogføring og indberetning af fradragsberettigede gaver til Skat.

Skal man have oprettet et gavebrev, købe en bog eller leje seniorboligen, er det også mig, man har kontakt med.

Sommerstævnet er årets sjoveste og travleste opgave. Her er der mange ting, der skal gå op i en højere enhed, og mit arbejde er mest veludført, hvis ingen egentlig rigtigt lægger mærke til det, fordi det hele bare fungerer. Sommerstævnet er også det sted, hvor jeg får sat ansigt på nogle af de navne, jeg kender fra databasen. Det er dejligt at have denne anledning til at møde Ordet og Israels venner, for mails og telefonopkald kan ikke måle sig med smil og glade øjne.

Blå bog

- Født i Odense i 1961
- Uddannet lærer i Århus i 1985
- Ansat i Ordet og Israel siden 2005
- Ansættelsesgrad: 80 procent
- Gift med Bo. Har fire voksne børn og tre børnebørn
- Bor i Lystrup

Hvor kommer pengene fra?

Jeg glædes dagligt over de gaver til Ordet og Israels arbejde, der tilgår vore konti. Uden bøn og bidrag kunne intet gøres.

Da finanskrisen ramte, og mange organisationer oplevede nedgang i

gaveindtægterne, var vores indtægt uændret. Ligeså under corona.

Da vi for nogle år siden skiftede bank og havde møde med den nye bankrådgiver, spurgte denne forundret, hvor pengene kom fra. »Hvad sælger I? Hvordan får I penge ind?«

Det korte svar var, at vi siger det til Gud og mennesker, når der mangler penge – og så kommer de ...

Hans undren var stor. Det er vores ikke – men det er til gengæld vores taknemmelighed! ☺

På kontoret i Aarhus.



Der er mange ting at holde styr på under et sommerstævne.

Yad va Lev Senior er godt i gang



Da årets første seniorhold rejste til Jerusalem i februar, havde der ikke været seniorer afsted i Yad va Lev siden foråret 2020. Det er meget glædeligt, at denne arbejdsgræn igen er oppe i fulde omdrejninger, og at seniorerne igen kan hjælpe til, både på forskellige institutioner og med istandsættelse af lejligheder.

Seniorhold 1 består af (fra venstre): Kirsten Rasmussen og Flemming Nielsen (Haderslev), Børge og Karin Haahr Nielsen (Ølgod), Connie Juhl (Agerskov), Randi og Tage Steffensen (Agerskov) og Edle Kronborg (Tarm).



Årsmøde i Fjellerup 1. juli



I forbindelse med årets sommerstævne (program var med marts-nummeret) afholder Ordet og Israel årsmøde. Det sker fredag den 1. juli klokken 15.30 på Djurslands Efterskole.

I år er Rolf Weber Jørgensen på valg til bestyrelsen, og han genopstiller. Rammerne for opstilling af kandidater fremgår af Ordet og Israels vedtægter, som findes på hjemmesiden. Fristen for opstilling af kandidater er 1. maj.

»Israels pinse« kommer til Mørkholt



Igen i år arrangerer Ordet og Israel pinsecamping på Mørkholt. Dette års underviser er generalsekretær Ole Andersen. Han vil holde tre bibeltimer om »det stærke budskab i Israels pinse«.

Programmet kan ses på vores hjemmeside. Der er adgang for alle, også selvom man ikke bor på pladsen. Vi håber, at mange har lyst til at deltage.

Jerusalemuge med on location-undervisning



Traditionen tro blev der i begyndelsen af marts afholdt Jerusalemuge. Her tog eleverne på Discipelskolen til Jerusalem for at være sammen med de unge volontører. Ugen bød på en masse ture rundt i den israelske hovedstad med bibelundervisning on location.

Senioren benyttede anledningen til at tage til Poriya, hvor de havde god plads i Det Danske Hus.



Disciple og unge volontører i Jerusalem

Tag på kursus i Israel



I foråret tilbyder vi to kurser i Det Danske Hus, hvor der stadig er ledige pladser. »Bibelkursus« 29. april til 11. maj (inkl. tre dage i Jerusalem) og »BibelFokus« 16.-23. maj. Læs mere på vores hjemmeside.



En israelsk kampvogn. Nogle mener, at krigen i Ukraine er en forløber for en krig mod Israel, som bliver beskrevet i Ezekiels Bog. (Foto: Ordet og Israel)

Er Putin Gog?

Ukraine-krigen og Bibelens Gog og Magog-profeti

AF OLE ANDERSEN

Ruslands angreb på Ukraine har fået en del kristne til at spørge, om krigen er optakten til opfyldelsen af en af Bibelens meget spektakulære profetier: Ezekiels profeti om Gog og Magog.

Den 24. februar rykkede den russiske hær ind i Ukraine. Meget hurtigt derefter dukkede der artikler og podcasts op om, at angrebet på Ukraine har trådt til Bibelen.

Den amerikanske tv-evangelist Pat Robertson knytter direkte krigen sammen med Ezekiels profeti om Gog og Magog-krigen. Han mener, at formålet med krigen i Ukraine er at etablere en landbro fra Rusland til Tyrkiet, så de to lande i fællesskab kan angribe Israel.

Den messiansk-jødiske forfatter Joel Rosenberg er mere forsigtig, men ser også en klar sammenhæng med Gog og Magog-krigen.

Mange andre har taget samme tråd op. I Danmark har Udfordringen skrevet om den mulige sammenhæng med Ezekiels profeti.

Hvad skal vi tænke? Ser vi i disse uger optakten til Gog og Magog-krigen? Er Putin den bibelske fyrste Gog?

Lad os forsøge at undgå sensationelle spekulationer og så nøgternt som muligt undersøge, hvad Ezekiels profeti faktisk siger.

Krigen kort fortalt

Profetien om Gog og Magog findes to steder i Bibelen. Ezekiels Bog har en lang og detal-



Både Ezeekiels Bog og Johannes' Åbenbaring beskriver en krig, som har rigtig mange fællestræk. Der er for eksempel i begge tilfælde tale om en krig mod Israel.

jeret profeti (Ez 38-39), mens Johannes' Åbenbaring giver et kort sammendrag (Åb 20,7-9).

Ezekiel fortæller om en multinational hær anført af Gog, der rykker frem mod Israel. For Israel er den militære situation ikke blot vanskelig. Den er umulig. Landets forsvar er nedlagt, og folket lever i trykthed aldeles uforberedt på krig. Ikke

uden grund betragter Gog angrebet som en god ide, der militært set er uden risiko.

Gogs angreb ender med en katastrofe. Men i modsætning til alle forventninger er det en katastrofe for ham selv og hans allierede, ikke for Israel. Gud griber ind, og Gogs hær går under i et inferno af naturkatastrofer og indbyrdes kampe. Omfanget af Gogs nederlag understreges af det store oprydningsarbejde efter krigen.

Kort tid før Ezekiel nedskrev Gog og Magog-profetien, havde stormagten Babylon i 586 f.Kr. angrebet Jerusalem og fuldstændig besejret Israel. Men når Gog til sin tid angriber Israel, vil resultatet blive det modsatte.

Prophetien rejser to vigtige spørgsmål. Hvem er Gog? Og hvornår vil Gog og Magog angribe Israel?

Hvem er Gog?

Gog beskrives som en person, der er »fyrste« over nogle landområder og desuden er i alliance med mange andre lande.

Gog kommer fra landet Magog og er

storfyrste af Meshek og Tubal (Ez 38,2). Alle tre områder skal sandsynligvis findes i det nordøstlige Tyrkiet eller øst for Sortehavet.

På hebraisk forbindes Gog i Ez 38,2 med ordet *rosh*. Nogle bibeloversættelser opfatter det som navnet på et land eller folk: »Gog, fyrste over Rosh, Meshek og Tubal«. Problemet er, at ingen kilder fra Ezeekiels tid eller tidligere omtaler et land med det navn. Da de øvrige navne fra Gogs hær er kendte fra Bibelen og andre kilder, tyder det på, at *rosh* ikke er et landenavn.

Ordet *rosh* er det hebraiske ord for »hoved«, der også kan bruges til at betegne en leder. For eksempel er *rosh hamemshala* (ordret: »regeringens hoved«) på moderne hebraisk den almindelige betegnelse for premierminister. Selv om konstruktionen her er lidt anderledes, mener de fleste forskere, at *rosh* i Ezeekiels profeti er en beskrivelse af fyrsten Gog som »stor-fyrste« eller »over-præsident«.

En del af de bibeltolkere, som mener, at Ezekiel beskriver Gog som fyrste over landet Rosh, tolker Rosh som værende lig med Rusland. Blandt andet Robertson og Rosenberg. Men det er altså sandsynligvis sprogligt forkert. Navnet Rusland findes ikke i Ezeekiels profeti.

Nogle har ment, at Meshek er det moderne Moskva, men hverken sprogligt eller historisk er der nogen forbindelse mellem de to ord.

Storfyrsten Gog står i spidsen for en multinational hær. Hærens tropper kommer fra alle verdenshjørner omkring Israel (se tekstboks).

Der er tre forhold, vi skal lægge mærke til i beskrivelsen af Gogs hær.

For det første understreger Ezekiel gang på gang, at Gogs hær bliver en uhørt stærk militær styrke både i antal og i udrustning.

For det andet er alle landenavne også nævnt i listerne over folkeslagene efter Noa (1 Mos 10 og 1 Krøn 1). Der er tale om folkeslag langt væk fra Israel, som ikke spillede nogen rolle for Israels situation på Ezeekiels tid. For eksempel har Ezekiel tidligere nævnt Meshek-Tubal som et eksempel på en forhenstående stormagt, der på hans tid var gået under (Ez 32,26-27).

For det tredje mangler alle de lande, som Israel havde været i krig med frem til Ezeekiels tid. Det gælder Egypten, Assyrien, Babylon, filistrene, Edom og Moab.

Disse tre forhold adskiller Gog og Magog-krigen fra alle andre krige, Bibelen profeterer om.

Ezekiel beskriver altså en superhær af

GOGS HÆR FRA DE FIRE VERDENSHJØRNER

Ez 38,2.15	Magog (nord)
Ez 38,2	Meshek (nord)
Ez 38,2	Tubal (nord)
Ez 38,5	Persien (øst)
Ez 38,5	Nubien/Kush (Sudan) (sydvest)
Ez 38,5	Put (Libyen) (vest)
Ez 38,6	Gomer (nord)
Ez 38,6	Bet-Togarma (nord)

fjerntboende folk, der ikke tidligere i Israels historie havde udgjort nogen trussel mod Israel.

Hvornår angriber Ezekiels Gog?

Debatten om Putin og Gog hænger uløseligt sammen med spørgsmålet om, hvornår Gogs angreb vil finde sted.

Når det gælder Ezekiels Gog-profeti, er der især to iagttagelser, der kan hjælpe os.

For det første bruger Ezekiel tre udtryk, der angiver tidspunktet:

1) »Når lang tid er gået« (Ez 38,8).

2) »Når årene er omme« (Bibelen på hverdagsdansk: »ved verdenshistoriens afslutning«) (Ez 38,8).

3) »Når tiden er gået« (Bibelen på hverdagsdansk: »i verdenshistoriens afsluttende kapitel«) (Ez 38,16).

Gogs angreb kommer altså ikke på Ezekiels tid, men først helt fremme ved verdenshistoriens afslutning.

For det andet hænger Ezekiels profeti om Gog og Magog nøje sammen med de foregående kapitler. Ezekiel 33-39 indledes med en dato i januar 585 f.Kr. (Ez 33,21). Næste afsnit i Ezekiels Bog er kapitel 40-48, der indledes med en ny dato i 573 f.Kr., altså 12 år senere. Profetien om Gog og Magog er altså afslutningen på Ez 33-39.

Ez 33-37 beskriver Israels fremtidige forløsning. Gud vil en dag forløse Israels lederskab (Ez 34), Israels land (35,1-36,15) og Israels folk (36,16-37,14). I Ez 37,15-28 sammenfattes budskabet: Engang i fremtiden skal Israels folk bo i Israels land som et trygt folk, der regeres af Messias.

Lige efter denne beskrivelse af Israels forløsning følger beretningen om Gogs angreb. Ezekiel understreger, at Gog angriber det frelst Israel, som han lige har beskrevet i kapitel 33-37. Det er et Israel, der er »genrejst efter sværdet« (38,8), vendt hjem fra eksil (38,8.12), bor trygt (38,8.11.14), har samlet sig rigdom (38,12-13), og hvis ruiner igen er beboede (38,12).

Som jeg forstår det, slår Ezekiel omhyggeligt fast, at Gogs angreb først vil finde sted, efter at Israels folk er vendt tilbage til landet, er blevet frelst og har fået Messias som konge.

Hvornår angriber Åbenbaringens Gog?

Også Johannes' Åbenbaring er tydelig i sin placering af Gogs angreb: »Når de tusind år er omme, skal Satan slippes løs fra sit fængsel og gå ud og forføre folkeslagene i alle de fire verdenshjørner, Gog og Magog, og samle dem til krig« (Åb 20,7-8).

Gogs angreb kommer altså efter tusindårsriget, hvor Satan er fængslet, og hvor Jesus og den kristne menighed er konger på jorden.

Blandt kristne er der forskellig forståelse af, om tusindårsriget er nu eller kommer ved Jesu genkomst. Jeg hører til dem, der tror, at tusindårsriget er en periode i forbindelse med Jesu genkomst, nemlig efter hans tilsynekomst og før verdensdommen. Hvis det er rigtigt, kommer Gogs angreb først efter Jesu genkomst og tusindårsriget.

Et eller to Gog-angreb?

Handler Gog-profetierne hos Ezekiel og i Johannes' Åbenbaring om samme krig? Mange af de personer, der i den sidste måned har overvejet, om Putin kan være Gog, mener, at der er tale om to forskellige Gog-krige i Bibelen. Det gælder for eksempel Joel Rosenberg. Ezekiels Gog optræder

Nogle mener, at det hebraiske ord »rosh« i Ez 38,2 henviser til Rusland. Men rosh betyder blot »hoved«, og det er da også den betydning, langt de fleste bibeloversættelser bruger. (Foto: Wikimedia/Kremlin.ru)



PARALLELLER I EZEKIELS BOG OG JOHANNES' ÅBENBARING

Ezekiels Bog 33-39

Messias er konge · Israels folk er tilbage i landet · Israels folk er frelst	Gog angriber
Jesu genkomst	Verdensdommen
Kristus er konge · De troende opstår · De troende er konger i tusind år	Gog angriber
	Den nye jord

Johannes' Åbenbaring 19-21

i tiden inden Jesu genkomst, mens Åbenbaringens Gog først angriber længe efter Jesu genkomst, nemlig efter tusindårsriget.

Den Gog og Magog-krig, som Putins angreb på Ukraine – måske – er optakten til, er Ezekiels Gog og Magog-krig.

Den tolkning er for mig at se vanskelig. De to Gog-krige ligner nemlig hinanden på næsten alle punkter:

1) *Samme navne* på angriberen: Gog og Magog.

2) *Samme sammensætning* af hæren (Åb 20,8: »folkeslagene i de fire verdenshjørner« er en præcis sammenfatning af beskrivelsen i Ez 38-39).

3) *Samme angrebsmål*, nemlig Israel («den elskede by» i Åb 20,9 er Jerusalem).

4) *Samme nederlag* (Åb 20,9: »ild fra himlen« er netop ét af de midler, som Gud ifølge Ez 38,22 vil bruge).

5) *Samme forhistorie*: en periode med Messias som konge.

Hvis Johannes ønskede, at hans læsere skulle opfatte Gog og Magog-krigen som en anden end den, de kendte fra Ezekiel, hvorfor valgte han så at bruge de samme navne, som kun er brugt i disse to tekster i hele Bibelen?

Det tyder i mine øjne stærkt på, at Ezekiel og Johannes taler om samme krig.

På Ezekiels tid var Jerusalem lige ble-

vet ødelagt, og Israels folk spredt. Derfor fokuserer Ezekiel på Israels skæbne i Gog og Magog-krigen. På Johannes' tid var den kristne menighed under pres i Romerriget, og derfor fokuserer han på kirkens skæbne i Gog og Magog-krigen.

Putin, Ukraine og Gog

Er Ruslands angreb på Ukraine en forløber for Gogs angreb på Israel?

Hverken Rusland eller Ukraine er omtalt i Bibelens profetier om Gog og Magog. Ezekiel siger, at Gogs angreb vil ske efter en periode, hvor Israel bor i tryghed under Messias' ledelse. Johannes' Åbenbaring siger, at det er efter tusindårsriget, hvor Kristus er konge.

Derfor er det svært at se Putin som Gog og Ukraine-krigen som en optakt til Gog og Magog-krigen.

Betyder det, at Ruslands angreb på Ukraine slet ikke er omtalt i Bibelen? Nej! Jesus beskriver de sidste tider på denne måde: »I skal høre krigslarm og rygter om krig ... Folk skal rejse sig imod folk, og land imod land« (Matt 24,6-7).

Ukraine-krigen er derfor ét af mange tegn på de sidste tider og Jesu genkomst. Derfor gælder de ord, Jesus siger i netop denne sammenhæng, også os i disse uger: »Se til, at I ikke lader jer skræmme!« (Matt 24,6).

Dertil kommer, at Zakarias profeterer om en krig om Jerusalem før Jesu genkomst (Zak 12). Den er meget anderledes end Gog-krigen og involverer både Israels nabolande og det internationale samfund. Den ender med Israels omvendelse til Jesus som Messias.

Budskabet i Gog og Magog-profetien

Midt i alle overvejelserne om Putin, Ukraine og de bibelske profetier kan man let overse det stærke budskab, der findes i Ezekiels Gog og Magog-profeti.

Hvorfor kommer der overhovedet en krig mere, efter at Messias er blevet konge på jorden og har forløst Israel og givet kirken oprejsning?

Det spørgsmål giver Ezekiel faktisk et svar på. Gang på gang siger han, at Gogs angreb og nederlag er nødvendigt, for at Guds navn kan blive helliget og Guds herlighed åbenbart (38,16.23; 39,6-7.13b.21-24). Gud lader Gog angribe, for at Guds navn kan få ære!

Hvordan det?

På Ezekiels tid havde Babylon netop jævnet Jerusalem med jorden og udsluttet Israel som selvstændigt folk. Ezekiel prædikede, at katastrofen var Guds straf over Israel for deres ugudelighed.

Men Israels nabofolk opfattede det stik modsat. De så Jerusalems sørgelige skæbne som udtryk for, at Israels Gud var en magtesløs og ubrugelig Gud, der ikke engang kunne beskytte sit folk (Ez 36,20).

Israels nederlag til Babylon i 586 f.Kr. blev således til hån og vanære af Israels Gud.

Derfor vil Gud, siger Ezekiel, engang i fremtiden lade en langt større hær end Babels angribe et forsvarsløst Israel – og så vil han slå angrebet ned.

På den måde vil Gud vise, at han har al magt i himlen og på jorden, og at de tragiske begivenheder i Israels historie, inklusive Jerusalems ødelæggelse i 586 f.Kr., ikke skyldtes Guds magtesløshed.

Til allersidst i verdenshistorien vil Gud endegyldigt skaffe sit navn ære ved at slå Gogs angreb ned.

Også Paulus forudsiger, at verdenshistorien vil munde ud i ære til Gud: »Hvert knæ skal bøje sig, i himlen og på jorden og under jorden, og hver tunge bekende: Jesus Kristus er Herre, til Gud Faders ære« (Fil 2,10-11).

Således kommer denne verdens historie til at slutte med, at Gud giver sit hellige navn til kende (Ez 39,7). ☺

DYK LÆNGERE NED

Hvis du er interesseret i at blive endnu klogere på profetierne om Gog og Magog og de forskellige tolkninger, kan du for eksempel læse Ole Andersens bog *Slutspillet om Israel – Bibelens profetier og verdenshistorien* (2016 udgivet af Lohse og Ordet og Israel).

I podcasten »Inside the epicenter« kan du i afsnittet fra 22. februar høre Joel Rosenberg fortælle, hvorfor han i modsætning til denne artikel mener, at der er sammenhæng mellem de bibelske profetier og nutidens Rusland.



Et nyt land med spændende oplevelser

Der er sket meget, siden vi i slutningen af januar ankom til Jerusalem. I første omgang skulle vi lære Joffihuset at kende og gøre det klar til det kommende hold Yad va Lev-volontører.

Heldigvis er vi blevet velsignet med et hold fantastiske volontører, som bare har mod på livet i Jerusalem og at hjælpe jøderne. Det kan vi mærke, når de livligt fortæller om deres dag ved aftensmadsbordet eller om eftermiddagen, hvor vi sidder i pallesofaerne udenfor og drikker kaffe.

I begyndelsen brugte vi aftenerne efter stille tid på at dele troshistorier, både Simon og Signe (lederparret), vi og volontørerne. Det var utroligt givende og en god måde at lære hinanden at kende på. Signe delte, at vi alle viser lidt af, hvem Jesus er. Og hvor er det dejligt, at vi gennem troshistorierne også kan lære Jesus bedre at kende.

Siden har vi været på små udflugter, hvor vi bl.a. har været ude og vandre i ørkenen. Her besteg vi et højdedrag, hvorfra vi kunne se Dødehavet – en fantastisk udsigt. Efter nedstigningen kunne vi bade i nogle nærtliggende pools og nyde, at vejret er lidt varmere ved Dødehavet.

Hjemme i Jerusalem har Helena og jeg haft travlt med at lære de nye arbejdsopgaver at kende. Særligt har opgaven med at handle været lidt af en rejse, både online og fysisk. På hjemmesiden kan vi bestille varer hjem til os, men her har vi nogle gange måttet stole på billedet af produkterne, når en pose kikærter kan gå under navnet »en kæmpe ilder«. Vi er også ved at have indstillet os på den israelske mentalitet, hvor vi nogle gange må vente på, at kassemedarbejderen er færdig med at snakke med sin kollega.

Første weekend i marts tog Helena og jeg ud for



På tur i ørkenen med fantastisk udsigt over Dødehavet.

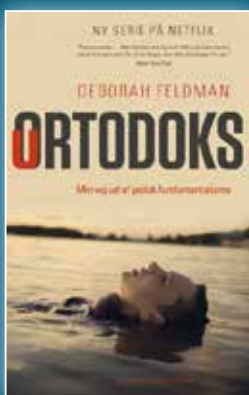


I området ved Maresha blev flere »klokkegrotter« udforsket.

at udforske området vest for Jerusalem. En stor del af turen blev brugt lidt syd for kibbutzen Beit Guvrin, hvor den bibelske by Maresha har ligget. Få rester er tilbage fra selve byen, men et højdedrag fra den oprindelige by troner i landskabet. På toppen stod vi og forestillede os, hvordan det må have set ud, da Kong Asa, i 2 Krøn 14,8-9, rykkede ud for at slå den fremmarcherende hær fra Etiopien på 1.000.000 mand. Kong Asa stolede på Gud, som belønnede ham med en sejr over den etiopiske hær.

Til sidst vil vi fortælle om en torsdag aften, hvor vi besøgte seniorvolontørerne. Her havde vi en hyggelig aften, hvor snakken gik lystigt på tværs af aldersgrupperne. Vi kunne synge sammen, og en af seniorerne holdt en andagt, hvor vi lærte mere om det bjerg, som templet er bygget på. Og aftenen blev selvfølgelig sluttet af med kaffe og kage, som i dagens anledning var rød og hvid.

**Kærlig hilsen
Helena og Erik**



Et sjældent indblik i et lukket samfund

- **Deborah Feldman:**
- **Uortodoks: Min vej ud af jødisk fundamentalisme**
- **Udgivet på dansk af Kristeligt Dagblads Forlag i 2020**
- **340 sider**
- **Exodus: Min uortodokse rejse til Berlin**
- **Udgivet på dansk af Kristeligt Dagblads Forlag i 2021.**
- **384 sider**
- **Miniserie på Netflix fra 2020: Unorthodox**

AF CAMILLA SØNDERGAARD

Deborah Feldmans biografier er fremragende eksempler på, at virkeligheden overgår fiktion. I den første biografi, »Uortodoks«, gives et unikt indblik i et lukket, ultraortodokst miljø, og i opfølgeren, »Exodus«, føres læseren med som tilskuer på første parket til Deborah Feldmans vanvittige livsrejse over det årti, der følger efter bruddet med hendes ultraortodokse baggrund.

I »Uortodoks« fortæller Feldman om sin barndom i Brooklyn, New York, hvor hun var en del af det hasidiske Satmar-samfund: en jødisk, jiddisch-talende menighed videreført af holocaustoverlevende, som tog den livsopgave på sig at formilde Guds vrede, som de mente havde ledt til folkemordet.

Her vokser hun op hos sine bedsteforældre, som begge er holocaustoverlevende fra Østeuropa. Hun fortæller om at vokse op i et miljø, hvor der er strikse religiøse regler for alt, mens hun selv har lidt for mange spørgsmål og lidt for meget nysgerrighed på verden omkring. Nogle år inde i et ulykkeligt arrangeret ægteskab og med sin nyfødte søn i armene beslutter hun sig for at forlade det hasidiske samfund. Hun vil skabe en fremtid for sig selv og sin søn i det USA, der ligger lige ovre på den anden side af floden East River, men som er en anden verden – hvor hun ikke taler sproget, ikke kender kulturen og ikke har en anerkendt uddannelse.

Feldman åbner døren på klem til et meget lukket samfund, som skildres barskt og undertrykkende. Jeg har spekuleret på, om den meget negative beskrivelse bliver hadsk, måske endda antisemitisk. Det mener jeg dog ikke. Dette er Deborah Feldmans personlige erindring, og den udelukker ikke, at mange lever gode og frugtbare liv i hasidiske samfund. Begge Feldmans biografier udtrykker personlige følelser og holdninger, og de skal ikke læses som objektive beskrivelser af en religiøs gruppe.

Jødisk identitet

»Exodus« fortsætter, hvor »Uortodoks« slap; Feldman fortæller generøst og detaljeret om at være en 23-årig alenemor, der står helt uden familie og netværk efter bruddet med Satmar-menigheden og nu forsøger at genopbygge sit liv fra bunden. Drivkraften er hendes søgen efter sin egen jødiske identitet, og hun drages mod Europa. Her går hun på opdagelse i Europas og sin egen jødiske fortid.

»Exodus« giver et fascinerende indblik i global, jødisk identitet og i moderne antisemitisme samt i en kollektiv skyld, som mange efterkommere af holocaustoverlevende arvede. Nemlig skylden over at være i live, når så mange er døde.

Sidst men ikke mindst er der tale om en velskrevet og helt utrolig livshistorie. ☺

MINISERIE PÅ FIRE AFSNIT

»Uortodoks« blev i 2020 grundlaget for en miniserie på fire afsnit, som kan ses på Netflix. Deborah Feldman var selv med under hele seriens tilblivelse, og efter hendes ønske er en stor del af hovedpersonens liv efter bruddet med det hasidiske miljø fiktion. Serien er en god appetitvækker til den sande historie fra Deborah selv!



Israel NYT

Læs sidste nyt på www.ordetogisrael.dk

100 tons nødhjælp til Ukraine

Da Rusland invaderede Ukraine i slutningen af februar, trådte mange til med nødhjælp – også Israel. Tre El Al-fly transporterede hele 100 tons nødhjælp til Warszawa. Forsendelsen indeholdt medicinsk udstyr, medicin, redskaber til rensning af vand, vintertelte, tæpper, soveposer og vinterjakker.

Kandinsky-maleri leveret tilbage

En ni år lang strid om et Wassily Kandinsky-maleri er nu blevet afgjort. Det betyder, at efterkommere af den jødiske ejer har fået returneret maleriet »Bild mit Häusern«, som ellers har tilhørt Stedelijk Museum i Amsterdam siden 1940. Ifølge efterkommerne blev maleriet dengang solgt under tvang.

Regeringskrise afblæst

Det lykkedes til sidst for forsvarsminister Benny Gantz at få vedtaget en forbedring af pensionsvilkårene for officerer i den israelske hær. Der var el-

lers en vis modstand hos især regeringspartierne Meretz og Arbejderpartiet.

Uenigheden førte til, at Gantz' parti, Blå og Hvid, boykottede afstemninger i Knesset. Kort efter blev der indgået en aftale.

Vil forbedre forhold til progressive jøder

For første gang i seks år mødtes den israelske premierminister med ledere af det, som kaldes de mere progressive strømninger inden for jødedommen. Nemlig den reformerte og den konservative jødedom. I dag er det den ortodokse jødedom, der er altdominerende i Israel. Ikke mindst ved Vestmuren i Jerusalem.

Premierminister Bennet lovede at forbedre forholdene for de reformerte og konservative. Han gik ikke i detaljer, men der kan være tale om et permanent område ved Vestmuren, som disse jøder kan bruge. Mange amerikanske jøder tilhører de to strømninger.

37-årig israeler dræbt i Ukraine

Det første israelske dødsoffer

for krigen blev den 37-årige Roman Brodsky. Han var med sin familie på vej til grænsen til Moldova, hvorfra de ville rejse til Israel. Men ved et tjekpoint troede en gruppe ukrainske soldater fejlagtigt, at Brodsky var pro-russisk tjetjener, og skød ham.

Skoleelever heilede foran jødisk lærer

En kvindelig lærer i den canadiske by Toronto oplevede i februar, at en gruppe elever (på mellemtrinnet) omringede hende, da hun kom ind i klassen, og heilede. Det viste sig, at hun var barn af holocaustoverlevende, og oplevelsen var selvfølgelig meget smertefuld for hende.

Skoleledelsen har sagt, at det vil få konsekvenser for eleverne, og at man fremover vil undervise mere i Holocaust.

Kort tid forinden var der på to skoler i samme område lignende hændelser. Det ene sted lavede elever den samme Hitler-hilsen. Et andet sted tegnede de hagekors på tavlen.

Israel forventer mange ukrainske flygtninge

I løbet af de første 11 dage af krigen i Ukraine ankom mere end 2000 ukrainere til Israel. Heraf havde cirka 10 procent ret til at blive statsborgere, fordi de er jøder. Indenrigsminister Ayelet Shaked sagde i den forbindelse, at Israel ikke kan fortsætte med at tage imod så mange flygtninge om dagen.

Immigrationsministeriet har sagt, at de ukrainske jøder, som kommer til landet og har ret til statsborgerskab, vil få et engangsbetrag fra staten.

Da Rusland invaderede Ukraine, var statsledere verden over hurtigt ude med kraftige fordømmelser af Vladimir Putin samt hårde restriktioner mod Rusland.

I Israel var sagen dog en anden. I skrivende stund har premierminister Naftali Bennett endnu ikke rettet fordømmelse mod hverken Putin eller Rusland. Han har i stedet udtrykt sin medfølelse med ukrainerne og sagt, at Israel vil gøre, hvad de kan for at hjælpe. Men ingen fordømmelse.

Til gengæld har Bennetts udenrigsminister, Yair Lapid, fordømt Rusland. Denne uoverenstemmelse kan man undre sig over. Men det skulle efter sigende være koordineret mellem de to regeringsledere.

Afhængig af russerne i Syrien

Forklaringen er, at Israel jævnligt gennemfører vigtige operationer i Syrien. Her angriber man pro-iranske militser, som forsøger at etablere sig militært i Syrien, som grænser op til Israel. Lykkes de med det, vil det udgøre en meget stor trussel.

Rusland er imidlertid en af de største aktører i krigen i Syrien. Og hver gang Israel angriber, har de forinden koordineret det med Rusland, så de to landes militær ikke kommer i karambolage. Uden den russiske accept af angrebene vil Israel have et stort problem. Og derfor har Bennett været så tilbageholdende med at fordømme Putin.

Der er i Israel stor enighed om, at det er et dilemma. Men der er ikke enighed om, hvorvidt regeringen har valgt den (moralsk) rigtige løsning.

Andre forhold komplicerer situationen

Derudover er der andre forhold, som komplicerer det hele. Der bor mange jøder i Rusland, og Israel er bekymret for, at en konfrontatorisk linje over for Rusland vil gøre livet svært for dem.

På den anden side har Putin valgt at bruge Holocaust som en begrundelse for at gå ind i Ukraine. Han påstår, at han vil »afnazificere« landet. En sådan misbrug af Holocaust har

stødt mange jøder og israelere. Og mange savner en tydelig respons fra regeringen.

Under et russisk angreb mod Kiev blev mindst et sted for massakren ved Babij Yar (hvor 34.000 jøder blev dræbt på få dage) ramt af russiske bomber. Også denne hændelse kalder ifølge mange på en fordømmelse fra Israels statsoverhoved. Men den er indtil videre udeblevet.



Hverken Naftali Bennet (t.v.) eller præsident Isaac Herzog (t.h.) har fordømt Rusland for invasionen af Ukraine. (Foto: GPO/Mark Neyman)

Færre skudepisoder i arabiske byer

En større indsats fra politiet mod skyderier og vold i arabiske byer ser ud til at virke. I årets to første måneder var der 664 skudepisoder. I samme periode i 2021 var der 1.052.

Politiet har rettet indsatsen mod nøglepersoner i det organiserede kriminelle miljø i arabiske byer. De har konfiskeret hundredvis af våben, og 180 personer er blevet sigtet.

Nedslående antisemitisme-undersøgelse

En meningsmåling i Storbritannien har vist triste resultater. 24 procent af de voksne adspurgte erklærede sig enige i påstanden »Israel behandler palæstinenserne på samme måde, som nazisterne behandlede jøderne«. Denne påstand er ifølge den britiske regerings definition antisemitisk.

De adspurgte skulle forhold

de sig til 12 antisemitiske påstande. 43 procent erklærede sig enige i mindst en. Heraf var sammenligningen mellem Israel og nazisterne den, flest erklærede sig enige i. 57 procent havde ingen antisemitiske synspunkter.

Ung palæstinenser dræbt

Israelske soldater skød og dræbte 2. marts den blot 19-årige Ammar Abu Aifa i flygtningelejren Al Aroub på Vestbredden.

Det israelske militær har endnu ikke kunnet redegøre for, hvad der legitime rede affyringen af skud mod den unge mand. Det fremgår blot, at han og en anden løb væk fra soldaterne. Intet tyder på, at han havde været voldelig eller truende over for dem.

I de første to uger af marts var der i alt syv hændelser, hvor en palæstinenser blev skudt og dræbt af israelske soldater. I de fleste tilfælde var der tale om, at de dræbte havde været i kamp med soldaterne. Nogle havde for eksempel forsøgt at begå knivoverfald.

Diskussion over antallet af flygtninge

Justitsminister Ayelet Shaked har besluttet, at Israel vil tage imod 7000 ukrainske flygtninge, som ikke er jøder, og derfor ikke kan søge om israelsk statsborgerskab.

Først satte hun grænsen ved 5000. Men efter en del pres sagde hun, at familiemedlemmer til de 5000 også måtte komme ind, og så var grænsen øget til 7000.

I forvejen er der i Israel cirka 20.000 ukrainere – nogle af dem illegalt. De får også lov at blive i landet foreløbig.

Hundredvis af iranske droner ødelagt – angiveligt af Israel

Ifølge en libanesisk tv-station var det israelske agenter, der i midten af februar stod bag et droneangreb mod en militærbase i Iran, som blev brugt til opbevaring af droner. Angiveligt blev hundredvis af avancerede militærdroner ødelagt.

Ifølge rapporten opererede de israelske agenter fra en base i Erbil i Irak. Og det skulle være denne base, som Iran angreb cirka en måned senere – i midten af marts.

Det forlyder, at fire israelske officerer blev dræbt og syv blev såret i det iranske modangreb. Men det er ikke bekræftet.

Israel har flere gange advaret om, at netop iranske droner er en ny og stor trussel mod Mellemøsten, fordi iranerne bevæbner sine allierede terrorgrupper i regionen med disse farlige våben.

Stort hackerangreb

14. marts var alle de israelske regerings-hjemmesider nede i cirka en time. Siderne var blevet ramt af et stort hackerangreb.

Det er endnu uvist, hvem bagmændene var, men det forlyder, at Iran står bag, og at der er tale om hævn for et mislykket israelsk hackerangreb. Efter sigende skulle israelere have forsøgt at hacke Irans næst vigtigste atomanlæg, Fordow. ☸

MÅNEDENS LEDER

Et sammenrend, der er farligt for vores religionsfrihed



AF OLE ANDERSEN,
GENERALSEKRETÆR

Gang på gang har modstandere af drenge-omskæring sagt, at de bestemt ikke er modstandere af religionsfrihed. Nu krakelerer den påstand.

En ny erklæring fra forskellige antireligiøse grupper retter nemlig et frontalt angreb på religionsfriheden i Danmark. Erklæringen påstår, at religionsfriheden ofte kolliderer med andre menneskerettigheder. For eksempel når det gælder abort, ytrings-

hed, seksuel frigørelse, ligestilling – og omskæring.

Men sådan bør det ikke være, mener organisationerne bag erklæringen. Hvis religionsfriheden kolliderer med andre menneskerettigheder, må den begrænses.

»Vi synes ikke, at religion skal have dete urimelige særhensyn,« siger Simon Nielsen Ørregaard, der er formand for Ateistisk Selskab, til Kristeligt Dagblad 2. marts.

Nu kan man undre sig over, at retten til at aflive et foster overhovedet bliver kaldt en menneskeret – og tilmed en menneskeret, der trumfer religionsfriheden. Den største menneskeret må da være retten til at leve! Også for et foster. Men folkene bag erklæringen tilregner åbenbart ikke et foster nogen som helst selvstændig værdi.

Tilsvarende med angrebet på jødernes ret til at omskære drengebørn. Erklæringen ignorerer fuldstændig den store værdi for et barns identitet og følelse af at høre til et folk og en religion, som omskæringen kan give.

Ligesom forældres ret til at give deres identitet videre til børnene falder fuldstændig uden for erklæringens forestillingsverden.

Alt dette er ikke særligt nyt. Det bemærkelsesværdige ved erklæringen er den gruppe organisationer, der står bag: Intact Denmark (de mest indædte modstandere af omskæring) og foreningerne Ateistisk Selskab, Humanistisk Samfund, Frafald og Eftertro.

Her optræder omskæringsmodstanderne åbenlyst sammen med ateister i et frontalt angreb på religionsfriheden.

Det bør få alarmklokken til at ringe for os kristne. Kampen for jødernes ret til at omskære deres drengebørn er en kamp for religionsfriheden. Også vores frihed til at tilbede Gud og følge hans bud!

Vi skal i denne sag kæmpe side om side med jøderne for retten til omskæring – for deres skyld, men også for vores egen. Kampen mod omskæring føres nemlig af et sammenrend, der er direkte farligt for vores religionsfrihed. ☸

Mirjam peger frem mod Kristus

AF EMMA KIRK PEDERSEN

Ny artikelserie: Kvinder i Bibelen

Persongalleriet i Bibelen indeholder både mænd og kvinder, fordi Gud skabte mennesket som mand og kvinde. Begge skabt i Guds billede. Desværre har kirken ofte glemt det ene køn – kvinden. Men Gud har aldrig glemt hende. Og det bør vi heller ikke.

Jesus omgav sig med både mænd og kvinder. For Gud er der ikke forskel. Vi er alle Guds børn gennem troen, om vi er jøde eller græker, træll eller fri, mand eller kvinde (Gal 3,28).

Alle med lige værdi og kærlighed fra Gud. Manden er ikke mere end kvinden. Det er sådan, Gud ser det. Og det er sådan, vi skal se på det. Der er ikke forskel. Men der er mennesker – skabt som enten mand eller kvinde. Skabt af Gud, villet af Gud, elsket af Gud. Og for at vi må kunne forstå mere fuldt, hvad det betyder, har vi mulighed for at læse de bibelske beretninger – om både mænd og kvinder – så vi kan spejle os i dem.

Vi hører ofte om de mandlige disciple. Men alene i de fire evangelier har vi også

15 navngivne kvinder og dertil en hel række unavngivne kvinder. Vi har kvindelige forbilleder både i Det Gamle Testamente og i Det Nye Testamente. Vi har både kvindelige ledere og disciple.

Det er dybt meningsfuldt at fokusere lidt på dem, lade dem være til inspiration, til opmuntring og til udfordring. Både for mænd og kvinder. En opfordring er hermed givet til at dykke ned i Bibelens persongalleri, hvor vi møder både mænd og kvinder, og gennem dem Gud selv.

Hvem var Mirjam?

Hvordan klarede Moses at lede israelitterne ud af Egypten og gennem ørkenen? Moses havde den gennemsnitlige alder for en dansk plejehjemsbeboer. Hans stav var ikke først og fremmest med, for at han skulle skille vandene. Den var hans stok, så han kunne holde sig oprejst. En rollator havde siddet fast i sandet.

Det indlysende svar må være, at Gud havde givet ham en storesøster. Mirjam. Mirjam reddede sin bror, da han lå i en sivkurv i Nilens flod, og mon ikke hun også reddede ham mange gange sidenhen. Jeg kan levende se for mig, hvordan Moses hver gang, inden han skulle sige noget til folket, har spurgt Mirjam: »Den grå eller den

blå kjortel?«, »skal skjorten være uden på bukserne eller nede i bukserne?«, »med eller uden bælte?«

En lavpraktisk hjælp. Men også en åndelig hjælp. I 2. Mosebog 15,20-21 omtales hun som »profetinden Mirjam«. Og ifølge en jødisk tradition skal hun have haft profetiske evner, allerede før Moses blev født.

Hun skal have forudsagt, at hendes mor skulle komme til at føde israelitternes redningsmand. Mirjam har profeteret, hun har været folkets leder – sammen med Moses og Aron. (Mika 6,4). Og så var hun værdsat – i hvert fald ventede folket på hende, da hun havde været udelukket af lejren (4 Mos 12,14-15). Når vi tænker på Mirjam, tænker vi først og fremmest på hende som pigen, der holdt øje med sin bror, Moses, da han lå i sivkurven. Men Mirjam har været så meget mere end det. Hun er et forbillede for kristne ledere. Kvindelige forbilleder har vi ikke for mange af, men Mirjam er bestemt værd at fremhæve.

Moses fik med sin stav i hånden folket tørskoet gennem havet. 2. Mosebog 15,20-21 fortæller: »Israelitterne gik tørskoet gennem havet. Da greb Arons søster, profetinden Mirjam, sin pauke, og alle kvinderne fulgte hende i dansen med deres pauker. Mirjam sang for dem:

*"Syng for Herren,
han er højt ophøjet,
heste og ryttere
styrtede han i havet."*«

Mirjam peger på Herren. Syng for Herren. Det er ham, der frelser. Det er ham, der leder os gennem ørkenen, gennem livet. Israelitterne mistede ofte tilliden til Gud under ørkenvandringen. Ørkenvandring er det med at udmatte. Og gøre tørstige. Det ved vi, hvis vi selv har været på ørkenture i Mellemøstens varme. Men vi kender også udmattelsen i vores eget liv. Og også tørsten kender vi.

Jeg løb et halvmaraton sidste sommer. Planen var en kort aftentur på et par kilometer, så jeg var taget afsted uden vanddunk.



Vi tænker ofte på Mirjam, som hende der sendte Moses afsted i en kurv. Men i virkeligheden har Mirjam så meget mere at byde på.

Hvor havde jeg været tørstig, hvis ikke der undervejs var dukket en vandpost op. Prøv så med 40 år uden vand i en ørken. Heldigvis havde israelitterne både Moses og Mirjam med.

Mirjams liv er nemlig, ligesom Moses', forbundet med vand. Ud over at lede lovsangen og sørge for Moses' tøjvalg har hun muligvis også holdt israelitterne med vand. I 4. Mosebog 20,1 læser vi om Mirjams død. Det efterfølgende vers siger: »Der var ikke vand til menigheden«. Mirjams død synes at være forbundet med denne vandmangel. Jødisk tradition forbinder Mirjam med levende vand og kilder i ørkenen. Måske har Mirjam haft det levende vand, der giver liv. Moses, siger vi, er en type på Kristus, fordi han satte folket fri, ligesom Kristus sætter os fri. Måske kan vi på samme måde sige, at Mirjam er en type på Kristus, fordi hun gav folket levende vand i ørkenen, ligesom Kristus har det levende vand for os.

Når vi læser i Det Nye Testamente, møder vi det levende vand, som Jesus vil give en samaritansk kvinde. Jesus siger til kvinden i Joh 4,10: »Hvis du kendte Guds gave og vidste, hvem det er, der siger til dig: Giv mig noget at drikke, så ville du have bedt ham, og han ville have givet dig levende vand.« Mirjam kendte Gud som ham, der har det levende vand. Det var hendes erfaring, at menneskers tørst stilles hos Gud. Det var israelitternes erfaring. Det blev også den samaritanske kvindes erfaring. Må det også være vores erfaring, at hos Gud er der livgivende vand til de udmattede og tørstige. Og må vi – med Mirjam som forbillede – pege på Kristus for andre, så de også kan kende Guds gave.

»For vand vælder frem i ørkenen,
bække i ødemarken.
Det hede sand bliver til oaser,
den udtørrede jord til kildevæld.«
(Es 35,6b-7a) ■

Israelske opfindelser

■ JACOB RABJERG

Israel har kun eksisteret som det land, det er i dag, i 74 år. Men i løbet af de få år har israelerne formået at opbygge et velfungerende samfund og ud over dette også bidraget til resten af verden med revolutionerende opfindelser. I denne artikel kan du lære om nogle af de forskellige israelske opfindelser og udviklinger, som har gjort en forskel for hele verden.

Først skal det handle om medicinske opfindelser. Her vil jeg nævne to opfindelser fra Israel, som har gjort en stor forskel i den medicinske verden. I 1996 udviklede ægteparret Judith og Kobi Richter sammen med deres virksomhed, Medinol, den første fleksible stent, som siden har hjulpet med at redde over en million

mennesker ramt af blodpropper. Det var ikke den første stent, som blev udviklet, men den var mere fleksibel end de traditionelle, hvilket gjorde det nemmere og mere sikkert at bruge i behandlingen til udvidelse af blodårerne. Pillcam er en anden medicinsk opfindelse fra Israel. Her er der tale om et lille kamera i pille-form, som man sluger, og på sin vej igennem kroppens indre tager den billeder, som læger kan bruge til at finde tegn på tarmkræft. Det har gjort, at man nu kan slippe for at få foretaget den mere ubehagelige kikkertundersøgelse på et sygehus.

Revolutionerende vandningssystem

Som alle, der har været i Israel, ved, er der varmt og tørt mange steder. Derfor er det også en naturlig udfordring at dyrke afgrøder i Israel.

Men når man har en udfordring, findes der også en løsning. I 1930'erne lagde den israelske ingeniør Simcha Blass mærke til to træer ved siden af hinanden, hvor det ene var større end det andet. Han opdagede et lille hul i et vandrør under det store træ, hvilket gav ham ideen til udviklingen af drypvandingssystemet, som siden har effektiviseret landbrug verden over. I dag bliver systemet brugt i 110 lande og har vandet over 10 millioner hektar land, hvilket er mere end to gange Danmarks samlede areal.

Sikkerhed på nettet

Inden for den digitale verden er Israel også med helt fremme på flere områder. Den israelske virksomhed Check Point udviklede som de første i verden i 1993 firewallen til kommercielt brug. Check Point var derfor med til at sætte retningen for IT-sikkerhed med firewallen, der fungerer som en sikkerhedsmur på nettet. I dag findes der mange både store og små IT-virksomheder i Israel. Du har nu fået et lille indblik i nogle israelske opfindelser udviklet i løbet af Israels korte levetid. Hvis du synes, det er spændende, kan jeg kun opfordre dig til at gå på opdagelse. På internettet kan du læse mere om mange forskellige opfindelser fra Israel, som viser, at Israel og det jødiske folk også i dag har en stor og vigtig indflydelse på verden. ■



Simcha Blass's opfindelse af drypvandingssystemet, har været med til at revolutionere landbrug verden over.

Nyt Joffi-netværk spirer frem

■ MORTEN GROVE

I Odense er der startet et nyt Joffi Netværk op. Her skal der være plads til både nye og gamle ansigter.

For nylig tog vi i bestyrelsen den beslutning at sætte gang i et Joffi Netværk i Odense. Dette endte ud i et sabbatsmåltid efterfulgt af en andagt. Vi var 7 til sabbatsmåltidet, som bestod af en broget flok, som henholdsvis havde været på Discipelskolen, Yad va Lev eller Mini-bibelskole. Det var en tiltrængt aften fyldt med falafler, gamle røverhistorier og selvfølgelig en fælles glæde over det land, vi alle har haft æren af at bo i. Alt i alt en konge aften.

Stor tilflytning

I mange år har der kun været to Joffi Netværk i Danmark, nemlig i København og Århus, men sådan ligger landet ikke længere. Rundt regnet er der cirka 15 joffiere i Odense, og der kommer stadig flere til byen. Dette nyder de lokale kirker og ungdomsforeninger godt af, hvilket giver anledning til nye ideer og arrangementer i Odense. Odense, mine damer og herrer, er en by i vækst!

Hvorfor starte et nyt netværk?

Dengang Joffi Odense blot var en idé, var der et spørgsmål, som blev ved med at dukke op.



Der blev både delt gode minder og israelsglæde til den første sabbatsaften i Odense.

Et spørgsmål, som alle nystartede kristne projekter må stille sig selv, nemlig spørgsmålet: »Er der et behov for det her?«. Selvom Odense ikke er en stor by, så har vi alligevel en del kristne ungdomstilbud og kirker, som gør det rigtigt godt. Så hvad kan et netværk i Odense give af nye tilbud i et allerede stort hav af muligheder. Det ville jeg finde ud af, og hvordan finder man bedre ud af det end ved at tage til et sabbatsmåltid i en storby - eller rettere, vores største by. Turen gik til netværket i København, som havde meldt ud, at de lavede et sabbatsmåltid, hvor alle selvfølgelig var velkomne. Jeg mødte op med en kammerat, jeg havde været i Israel med, og vi havde nok ikke de største forventninger til et arrangement, hvor vi ikke kendte andre end os selv.

Men her mødte vi et fællesskab fyldt med kærlighed og en fælles glæde over det fantastiske land, som Israel er.

Der blev simpelthen skabt en atmosfære af ro, minder og israelsglæde, som man bare ikke finder andre steder. Dette blev fundamentet for Joffi Odense.

En håbefuldt fremtid

Det er ingen hemmelighed, at der ikke er kommet mange nye ind i Joffi-verdenen de sidste år, da der ikke har været nye volontører og discipelskoleelever i Israel længe. Det kan godt mærkes i de forskellige netværk. Men der er stadig mange joffiere rundtomkring i storbyerne, ikke mindst i Odense. Visionen for dette netværk ligger ikke bare i at skabe et mindefyldt rum for dem af os, som har været i Israel, men også at lave arrangementer som undervisnings- og debataftener til gavn for alle kristne og ikke-kirkevante mennesker i Odense. Og forhåbentlig vil Joffi Odense fortsat vokse og skabe glæde for flere Israel-glade unge. ■



Yad va lev – Senior og 40+

Bliv frivillig i Jerusalem i 8, 6 eller 4 uger

Har du lyst til 8, 6 eller 4 uger i Jerusalem?

Med hjælpearbejde på sociale institutioner for udsatte unge og i private hjem. Og spændende ture rundt i Israel.

Så læs mere på ordetogisrael.dk,

Du kan også se billeder og læse mere på Facebooksiden

»Yad va lev Senior«.

		Dato	Uger	Tilmeldinger
2022				
1	Senior	10.2.-7.4.	8	Optaget
2a	Senior	24.4.-22.5.	4	Optaget
2b	Senior	24.5.-21.6.	4	Optaget
3a	Senior	17.8.-14.9.	4	Optaget
3b	40+	15.9.-13.10.	4	Optaget
4	Senior	20.10.-15.12.	8	Optaget
2023				
1	Senior	2.2.-30.3.	8	Ledige pladser
2a	Senior	16.4.-14.5.	4	Ledige pladser
2b	40+	24.5.-21.6.	4	Ledige pladser
3	Senior	20.8.-15.10	8	Ledige pladser
4	Senior	22.10.-3.12.	6	Ledige pladser

- Pris, 2022: 19.600 kr./8 uger, 10.500 kr./4 uger

Du er velkommen til at kontakte seniorkoordinatorerne Ellen og Jens Erik Rasmussen på senioryadvalev@ordetogisrael.dk eller tlf. 23334464.

ORDETOGISRAEL.DK

“
EFTERSKOLE MED
TYDELIG KRISTEN
PROFIL & MULIGHED
FOR AT BESØGE ISRAEL “

HER ER LIGE NOGET FOR DIG

- SPORT
- MUSIK
- KREATIV
- SPÆNDENDE REJSER
- SOLID UNDERVISNING

PÅ EFTERSKOLEN SOLGÅRDEN ER DER TID
TIL DIG & TIL FÆLLESSKABET.

SOLGAARDEN.DK

SOLGÅRDEN®
- Tid til fællesskab

Danmarks største udvalg
af vin fra Israel
WWW.VINTRÆ.DK



Grib chancen for et
spændende indslag!

»Det' for børn!«

Joffi Kids: børnearbejde i øjenhøjde



Har du lyst til at få Israel-perspektivet med ind i
din børne- eller juniorklub eller på en sommerlejr?

Så kan du få hjælp hos Ordet og Israels børnearbejde, som vi kalder »Joffi Kids«. Det omfatter en gruppe frivillige medarbejdere, som har stillet sig til rådighed for at holde indslag om Israel i børne- og juniorarbejde rundt om i Danmark.

Du er meget velkommen til at henvende dig til en af følgende personer for at høre om mulighederne for en aftale:

Krista Andersen, Frederikssund

Tlf.: 47 38 58 58, krista.andersen@tdcadsl.dk

Sanne Langdahl, Silkeborg

Tlf.: 20877769, slangdahl@gmail.com

Nicolai N. Pedersen, Aalborg

Tlf.: 21955155, nicolainpedersen@gmail.com,

Kirsten Østerby, Skjern

Tlf. 26 78 34 45, kirstenoesterby@skjern-net.dk

Anna Hougaard, Silkeborg

Tlf.: 23905008, annahougaard@hotmail.com

ORDETOGISRAEL.DK

Frederiksborg Apotek

v. apoteker Troels Ingemann
Slotsgade 26
3400 Hillerød



MÆRK GULDET TÆÆÆT PÅ

Det bliver varmere, det bliver
vaaarmere. Du kommer helt tæt
på og får høj faglighed, givende
øjeblikke, fantastiske venner
oooog Gud tæt på.

Derfor siger vi #dufårguldmedhjem!

tjek
djurslands.dk



SL Vildt og Vin
Skovvej 20, Thorning
DK - 8620 Kjellerup
Tlf. 97154076—29894076
Mail: info@slvildtogvin.dk

ISRAELSK KOSHER VINE

WWW.SLVILDTOGVIN.DK



GAMMELBRO CAMPING

SINCE 1958 · ÅRØSUND

WWW.GAMMELBRO.DK



NYT OPLAG AF LÆSEGUIDE

NICOLAI
WINTHER-NIELSEN
Læseguide til

Gammel Testamente

Kolon | 200 sider | 199,95 kr.

»Bogen giver læseren et godt overblik over hver enkelt bog i Det Gamle Testamente. Bøgenes komposition, kontekst og kernebudskab beskrives kort og præcist, og bøgernes afsnit beskrives desuden hver for sig.

Læseguiden er et godt sted at gå hen, hvis man vil have større overblik over sammenhængen i Det Gamle Testamente.«

ORDET & ISRAEL



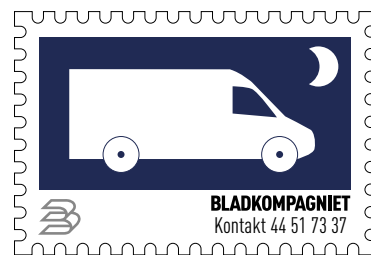
Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

ET SPADESTIK
DYBERE
I BIBELENS
VERDEN

BIBELSKARKEOLOGI.DK



penta byg a/s



TIL SIDST...

Ukraines jøder får hjælp fra Ordet og Israel

AF ANDERS HJORTH VINDUM

I Ordet og Israel er vi naturligvis berørte af krigen i Ukraine, og som så mange andre ønsker vi at hjælpe. Det har vi valgt at gøre ved at sende penge til Ukraines jødiske befolkning.

Ifølge en undersøgelse fra 2020 bor der i Ukraine 43.000 personer, der identificerer sig som jøder. Men man vurderer, at der reelt er omkring 200.000 personer, som via deres jødiske baggrund ville være berettiget til at få statsborgerskab i Israel.

Ordet og Israel har valgt at give

193.000 kroner til denne befolkningsgruppe. De 102.000 kroner er fra en arv, mens de 91.000 kroner er overskud fra 2020, der skulle hjælpe os til at dække et eventuelt underskud i 2021. På grund af mange gaver fra vores venner forventes der dog ikke et underskud i 2021.

Nødhjælp og aliyah

Pengene er givet til den israelske organisation Keren Hayesod, som er officiel fundraiser for Israel. De har afdelinger i rigtig

mange lande – blandt andet Danmark. En af deres kerneopgaver er altså at samle penge ind til Israel.

Krigen i Ukraine har imidlertid fået den danske afdeling til at starte en indsamling til de ukrainske jøder. De vil blandt andet gå til den nødhjælp, som der er akut behov for, og til at hjælpe ukrainske jøder, der ønsker at blive statsborgere i Israel (foretage aliyah).

Vi har fået meget fra det jødiske folk

En del af Ordet og Israels DNA er kærlighed til Israel – herunder en kærlighed til det jødiske folk. Det gælder også dem, der ikke bor i staten Israel. Det er en del af baggrunden for beslutningen om at give denne gave. Om det siger generalsekretær Ole Andersen: »Situationen i Ukraine er forfærdelig. Millioner af mennesker er dybt berørt, og det gælder også de op mod 200.000 jøder i landet. Vi er taknemmelige for, at vi i så alvorlig en situation for et lokalt jødisk samfund kan vise vores taknemlighed for alle de velsignelser, vi som kristne har modtaget fra Israels folk – ikke mindst Bibelen og Jesus Messias.« 🕊



SÆRINDSAMLING TIL UKRAINE

I forlængelse af de 193.000 kroner, Ordet og Israel allerede har sendt til hjælp i Ukraine, sætter vi nu gang i en særindsamling. Behovet er enormt!

Modtagere af gaven:

- Messianske jøder i Ukraine og messiansk-jødiske flygtninge (via Israel College of the Bible)
- Jøder i Ukraine og jødiske flygtninge (via Keren Hayesod)

Sådan giver du:

- Bankoverførsel til Ordet og Israels konto, 6110-9042977829 (mærket »Ukraine«)
- MobilePay til 37013 (husk navn og adresse, hvis du vil have fradrag)

Se mere information på www.ordetogisrael.dk.